

Iš Vištyčio kilęs karo gydytojas Vilius Kočiubaitis išleido antrąjį savo romaną. Jo pristatymą Vištytyje rašytojas planuoja rugpjūčio 11 d., 14 val. Lietuvos kariuomenėje tarnaujantis ir šiuo metu Marijampolėje dirbantis karo gydytojas sako, kad palyginus dvi šalis – Lietuvą ir Afganistaną, kraštiečių virkavimai apie sunkų gyvenimą atrodo mažų mažiausiai juokingi. Savo knygoje majoras pasakoja apie Afganistane sutiktus žmones, kurie romane įamžinti kitais vardais. Apie naująjį jo kūrinį ir kalbamės su karo gydytoju Viliumi

[KOČIUBAIČIU](#)

„Afganistano daktaras“ – knyga apie neišpainiojamus žmogaus sielos labirintus

Kristina ŽALNIERUKYNAITĖ

Iš Vištyčio kilęs karo gydytojas Vilius Kočiubaitis išleido antrąjį savo romaną. Jo pristatymą V

– Tai – antroji knyga. Kas sieja pirmąjį ir šį romaną?

– Pirmąjį romaną „Miestelis, kuris buvo Jo“ pradėjau rašyti Afganistane 2005 metais, o baigiau Lietuvoje tik 2013 metais. „Afganistano daktarą“ visai pagrįstai galima laikyti pirmojo romano tęsiniu, nes pagrindinis personažas gydytojas Vilhelmas Vėberis yra tas pats, tik knygos veiksmas perkliamas iš mažo Lietuvos miestelio į Afganistaną, Hindukušo kalnus. Tačiau pirma knyga parašyta romantizmo stiliumi, o antroje gilinamasi į žmogaus egzistenciją ir sielą. Pradžioje buvau sumanęs parašyti apsakymų rinkinį Afganistano tema, tik vėliau, pamatęs, kad atskiros istorijos ir jų pagrindu parašyti apsakymai puikiai gulasi į sudėtingesnę ir labiau intriguojančią siužetinę liniją, sumaniau parašyti romaną.

– Kaip gimsta Jūsų knygos: iš asmeninės patirties ar tai tiesiog fantazijos vaisiai?

– Asmeninės patirties čia išties nemažai, tačiau rašydamas įdedu ir vaizduotės. Visgi neįmanoma parašyti knygos apie Afganistaną ten negyvenus. Nors P. Cvirka parašė „Frank Kruk“ nė dienos nebuvęs Amerikoje. Afganistane praleidau beveik dvejus metus ir patirčių buvo įvairių – nemalonių ir skausmingų, liūdnų ir netgi traumuojančių. Todėl šioje knygoje daug autentiškų ir realių įvykių, tikrovėje sutiktų žmonių – tiek europiečių, tiek afganistaniečių. Jie „apsigyveno“ romane kitais vardais. Tik moteris netikra. Ji – išgalvota. Visi ligoninėje aprašyti įvykiai realūs, gal tik šiek tiek mano pakeisti.

Norėdamas rašyti apie Afganistaną privalėjau perprasti afganistaniečių mentalitetą, viduramžiškas tradicijas, papročius, jų elgesio ir pokalbio ypatumus. Tai nėra taip paprasta – juk jie nors ir nuoširdūs bei geranoriški, tačiau tamsūs ir beraščiai žmonės. Visgi su afganistaniečiais (ligoniais, valdininkais, mulomis, kariais, policininkais, paprastais žmonėmis, vaikais ir net moterimis) stengiausi bendrauti kiekviena proga įvairiose situacijose. Ir dabar esu įsitikinęs, kad man pavyko perprasti šiuos žmones vien dėl to, kad buvau gydytojas. Tai paskatindavo juos atsiverti, išsipasakoti, būti nuoširdžius. Dažnai bendravau su rusu Sergejumi, buvusiu rusų kariu šauktiniu, dezertyravusiu iš dalinio, kovojusiu mudžahedų pusėje, vedusiu afganistanietę, susilaukusiu vaikų, užsitarnavusiu net provincijos gubernatoriaus pasitikėjimą ir iki šiol gyvenančiu Čagčarane. Gydžiau jį patį ir jo dukteris. Mačiau, kad jis nuoširdus. Vyras pripasakojo daug neįtikėtinais įdomių atsitikimų ir savo gyvenimo istorijų. Rašant gelbėjo tai, kad visas tris misijas, jų įvykius kruopščiai fiksavau dienoraštyje.

– Kodėl po knygos apie gimtąjį miestelį panorote rašyti apie Afganistaną?

– Pirmąjį romaną „Miestelis, kuris buvo Jo“ pradėjau rašyti Afganistane. Dar išleidau 1500 puslapių dvitomę monografiją „Vištytis“. Ilgus metus rinkta medžiaga nesutilpo į dvi knygas, todėl iškart ėmiausi trečiojo ir ketvirtojo tomų. Staiga šovė mintis, kad jei neparašysiu apie Afganistaną būtent dabar, tai neparašysiu niekada. Ketinau sukurti apsakymų rinkinį ir tik įpusėjęs suvokiau, kad iš atskirų apsakymų puikiai dėliojasi žymiai sudėtingesnis romano siužetas. Tekstą parašiau neįtikėtinais greitai – per metus. Vėliau su redaktorėmis Vaiva Račiūnaite ir Vaiva Markevičiūte daug dirbome gludindami tekstą.

– Kur jau vyko naujosios knygos pristatymai ir kada planuojate pristatymą gimtajame krašte?

– Vištytyje knygos „Afganistano daktaras“ pristatymas vyks rugpjūčio 11 d., 14 val., Vištyčio regioninio parko lankytojų centre. Šis susitikimas su skaitytojais man bus pats svarbiausias. Pristatymai jau vyko Kauno įgulos karininkų ramovėje, Kauno centriniam knygyne ir „Viktorijos“ poilsiavietėje per mokytojų konferenciją. Pirmame pristatyme tikėjaisi daugiausia 50 žmonių, buvo 120. Taip įvyko ir knygyne. Susidomėjimas knyga didžiulis ir tai įrodo, kad rašymui sugaištas laikas nenuėjo veltui.

– Tarp šių dviejų knygų dar gimė ir du tomų monografijos „Vištytis“. Iš kur toks produktyvumas? Ar galima tikėtis daugiau romanų ir monografijos tomų?

– Tarnauju Lietuvos kariuomenėje ir dirbu Marijampolės ligoninėje. Deja, darbui ligoninėje tenka aukoti visus savaitgalius. Bet gal būtent dėl to nepaprastai branginu kiekvieną laisvą minutę. Nežiūriu televizijos, nemedžioju, nežvejoju, esu visiškai „antituristas“. Rašymui skiriu net 6 valandas per dieną.

2020-aisiais sukaks 450 metų, kai Vištyčio miesteliui buvo suteiktos Magdeburgo teisės. Šiuo metu labai intensyviai dirbu ir vis dar neprarandu vilties iki jubiliejaus parengti trečią ir ketvirtą monografijos dalis.

Kaip jau minėjau, per visas tris misijas kiekvieną vakarą rašiau dienoraštį, su fanatiškumu kruopštumu fiksuodamas viską: kasdieninius ligoninės ir stovyklos įvykius, susitikimus su afganistaniečiais, išvykas į ligoninę ir pas patrulius. Gal kažkada visa tai dokumentinės prozos pavidalu suguls į dar vieną knygą apie Afganistaną, šįkart – apie karo gydytojo patirtį misijose.

– Kokią žinią savo naująja knyga norite perduoti skaitytojams?

– Žmogus privalo aukotis – padėti silpnesniam, skurdesniam, mažesniam, labiau nuskriaustam. Sprendžiantis vien tik savo problemas žmogus jas tik daugins ir galų gale sužluggs nuo savo paties egoizmo. Dar šiame romane ne paskutinėje vietoje yra atgaila, juk pagrindinis veikėjas vyksta ne ko kito, o atgailauti. Afganistanas, jo įsitikinimu, pati geriausia vieta atgailai, nes tavęs šiame krašte niekas nepasigailės. Na, gal nebent Dievas.

– „Afganistano daktaras“ – kokia tai knyga, kodėl ją verta skaityti? Suintriguokite.

– Visų pirma, tai nėra lengvas skaitalas – tai ne kelionių knyga, ne meilės romanas, ne pliažo knyga. Net nežinau, kokiam žanrui ją priskirti. Skaitytojas romane keliaus ne tik per Hindukušo kalnus, jo kišlakus, tarpeklius ir slėnius, tai kelionė, visų pirma, žmogaus sielos labirintais, dažnai nerandant jokio išėjimo. Kartu tai pasakojimas ir apie sunkiai sergančio gydytojo atgailą. Stengiausi atskleisti afganistaniečių mentalitetą, parodyti ir gal kažkiek pateisinti jų žiaurų elgesį mums neįprastose situacijose. Taip pat knygoje

priešais pastatomi Rytai ir Vakarai, krikščionybė ir islamas. Manau, tai man neblogai pavyko, nes gaunu daug ir gerų, įkvepiančių tolimesniam rašymui atsiliepimų apie šią knygą.

– Kaip savyje suderinate tris, atrodo, visiškai skirtingus žmones: daktarą, karį ir rašytoją?

– Karo medicina, gydymas ir kūrybinis rašytojo darbas, atrodo, gana tolimos sritys. Tačiau jos tolimos tik iš pirmo žvilgsnio. Sakoma, kad gydymas – meniškiausias iš visų menų. Kita vertus, šiuolaikinis gydymas vis labiau grindžiamas algoritmais ir schemomis, kur nebelieka vietos nei vaizduotei, nei improvizacijai – taigi, ir kūrybiškumui.

Džiaugiuosi, kad esu gydytojas, tačiau kūryba man tapo svarbesnė už gydytojo darbą. Už ją man labiau rūpi tik šeima ir skaitymas, kuris ir paskatino mane rašyti. Sakoma, kad žmogus yra tai, ką jis skaito, o neskaitantis gerų knygų prilygsta nemokančiam skaityti. Jei turėčiau pakankamai lėšų pragyvenimui, nebedirbčiau, atsidėčiau vien kūrybai ir skaitymui, nes turiu per 5000 knygų biblioteką.

– Palyginkite Lietuvą ir Afganistaną.

– Didžiausias skirtumas kraštovaizdyje, kuris Afganistane primena mėnulį. Taip pat į akis krinta visur esantis skurdas, ypač ryškus ligoninėse ir mokyklose. Didžiuliai mentaliteto skirtumai egzistuoja tokiose skurdžiose provincijose kaip Goras, ypač kaimuose, kur šiuo metu galioja šariato įstatymai ir teismai.

Panašumas yra tas, kad nepaisant visų skirtumų, žmonės nori, stengiasi gyventi geriau, išsivaduoti iš skurdo, turėti teisę į gydymą ir mokslą.

– Ar turite laisvo laiko (kai nerašote ir nedirbate savo tiesioginio darbo)? Ką tada veikiate?

– Visą negausų laisvalaikį skiriu teatrui ir kinui, kuriuos lankome visa šeima, kelių interneto svetainių administravimui, sodybos Vištytyje priežiūrai. Per atostogas, kai džiugina geras oras, dažnokai leidžiu sau ir tokią prabangą – kiaurą dieną gulėti Vištyčio ežero pakrantėje.

Projektą „Valstybė buvo, yra ir bus“ remia Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas

„Afganistano daktaras“ – knyga apie neišpainiojamus žmogaus sielos labirintus

Kristina ŽALNIERUKYNAITĖ

Iš Vištyčio kilęs karo gydytojas Vilius Kočiubaitis išleido antrąjį savo romaną. Jo pristatymą Vištytyje rašytojas planuoja rugpjūčio 11 d., 14 val. Lietuvos kariuomenėje tarnaujantis ir šiuo metu Marijampolėje dirbantis karo gydytojas sako, kad palyginus dvi šalis – Lietuvą ir Afganistaną, kraštiečių virkavimai apie sunkų gyvenimą atrodo mažų mažiausiai juokingi. Savo knygoje majoras pasakoja apie Afganistane sutiktus žmones, kurie romane įamžinti kitais vardais. Apie naująjį jo kūrinį ir kalbamės su karo gydytoju Viliumi KOČIUBAIČIU.

– Tai – antroji knyga. Kas sieja pirmąjį ir šį romaną?

– Pirmąjį romaną „Miestelis, kuris buvo Jo“ pradėjau rašyti Afganistane 2005 metais, o baigiau Lietuvoje tik 2013 metais. „Afganistano daktarą“ visai pagrįstai galima laikyti pirmojo romano tęsiniu, nes pagrindinis personažas gydytojas Vilhelmas Vėberis yra tas pats, tik knygos veiksmas perkeliamas iš mažo Lietuvos miestelio į Afganistaną, Hindukušo kalnus. Tačiau pirma knyga parašyta romantizmo stiliumi, o antroje gilinamasi į žmogaus egzistenciją ir sielą. Pradžioje buvau sumanęs parašyti apsakymų rinkinį Afganistano tema, tik vėliau, pamatęs, kad atskiros istorijos ir jų pagrindu parašyti apsakymai puikiai gulusi į

sudėtingesnę ir labiau intriguojančią siužetinę liniją, sumaniau parašyti romaną.
– Kaip gimsta Jūsų knygos: iš asmeninės patirties ar tai tiesiog fantazijos vaisiai?
– Asmeninės patirties čia išties nemažai, tačiau rašydamas įdedu ir vaizduotės. Visgi neįmanoma parašyti knygos apie Afganistaną ten negyvenus. Nors P. Cvirka parašė „Frank Kruk“ nė dienos nebuvęs Amerikoje. Afganistane praleidau beveik dvejus metus ir patirčių buvo įvairių – nemalonių ir skausmingų, liūdnų ir netgi traumuojančių. Todėl šioje knygoje daug autentiškų ir realių įvykių, tikrovėje sutiktų žmonių – tiek europiečių, tiek afganistaniečių. Jie „apsigyveno“ romane kitais vardais. Tik moteris netikra. Ji – išgalvota. Visi ligoninėje aprašyti įvykiai realūs, gal tik šiek tiek mano pakeisti.

Norėdamas rašyti apie Afganistaną privalėjau perprasti afganistaniečių mentalitetą, viduramžiškas tradicijas, papročius, jų elgesio ir pokalbio ypatumus. Tai nėra taip paprasta – juk jie nors ir nuoširdūs bei geranoriški, tačiau tamsūs ir beraščiai žmonės. Visgi su afganistaniečiais (ligoniais, valdininkais, mulomis, kariais, policininkais, paprastais žmonėmis, vaikais ir net moterimis) stengiausi bendrauti kiekviena proga įvairiose situacijose. Ir dabar esu įsitikinęs, kad man pavyko perprasti šiuos žmones vien dėl to, kad buvau gydytojas. Tai paskatindavo juos atsiverti, išsipasakoti, būti nuoširdžius. Dažnai bendravau su rusu Sergejumi, buvusiu rusų kariu šauktiniu, dezertyravusiu iš dalinio, kovojusiu mudžahedų pusėje, vedusiu afganistanietę, susilaukusiu vaikų, užsitarnavusiu net provincijos gubernatoriaus pasitikėjimą ir iki šiol gyvenančiu Čagčarane. Gydžiau jį patį ir jo dukteris. Mačiau, kad jis nuoširdus. Vyras pripasakojo daug neįtikėtinais įdomių atsitikimų ir savo gyvenimo istorijų. Rašant gelbėjo tai, kad visas tris misijas, jų įvykius kruopščiai fiksavau dienoraštyje.

– Kodėl po knygos apie gimtąjį miestelį panorote rašyti apie Afganistaną?
– Pirmąjį romaną „Miestelis, kuris buvo Jo“ pradėjau rašyti Afganistane. Dar išleidau 1500 puslapių dvitomę monografiją „Vištytis“. Ilgus metus rinkta medžiaga nesutilpo į dvi knygas, todėl iškart ėmiausi trečiojo ir ketvirtojo tomų. Staiga šovė mintis, kad jei neparašysiu apie Afganistaną būtent dabar, tai neparašysiu niekada. Ketinau sukurti apsakymų rinkinį ir tik įpusėjęs suvokiau, kad iš atskirų apsakymų puikiai dėliojasi žymiai sudėtingesnis romano siužetas. Tekstą parašiau neįtikėtinais greitai – per metus. Vėliau su redaktorėmis Vaiva Račiūnaite ir Vaiva Markevičiūte daug dirbome gludindami tekstą.

– Kur jau vyko naujosios knygos pristatymai ir kada planuojate pristatymą gimtajame krašte?

– Vištytyje knygos „Afganistano daktaras“ pristatymas vyks rugpjūčio 11 d., 14 val., Vištyčio regioninio parko lankytojų centre. Šis susitikimas su skaitytojais man bus pats svarbiausias. Pristatymai jau vyko Kauno įgulos karininkų ramovėje, Kauno centriname knygyne ir „Viktorijos“ poilsiavietėje per mokytojų konferenciją.

Pirmame pristatyme tikėjau, kad daugiausia 50 žmonių, buvo 120. Taip įvyko ir knygyne. Susidomėjimas knyga didžiulis ir tai įrodo, kad rašymui sugaištas laikas nenuėjo veltui.

– Tarp šių dviejų knygų dar gimė ir du tomų monografijos „Vištytis“. Iš kur toks produktyvumas? Ar galima tikėtis daugiau romanų ir monografijos tomų?

– Tarnauju Lietuvos kariuomenėje ir dirbu Marijampolės ligoninėje. Deja, darbui ligoninėje tenka aukoti visus savaitgalius. Bet gal būtent dėl to nepaprastai branginu kiekvieną laisvą minutę. Nežiūriu televizijos, nemedžioju, nežvejoju, esu visiškai „antituristas“. Rašymui skiriu net 6 valandas per dieną.

2020-aisiais sukaks 450 metų, kai Vištyčio miesteliui buvo suteiktos Magdeburgo teisės. Šiuo metu labai intensyviai dirbu ir vis dar neprarandu vilties iki jubiliejaus parengti trečią ir ketvirtą monografijos dalis.

Kaip jau minėjau, per visas tris misijas kiekvieną vakarą rašiau dienoraštį, su fanatiškumu kruopštumu fiksuodamas viską: kasdieninius ligoninės ir stovyklos įvykius, susitikimus su afganistaniečiais, išvykas į ligoninę ir pas patrulius. Gal kažkada visa tai dokumentinės prozos pavidalu suguls į dar vieną knygą apie Afganistaną, šįkart – apie karo gydytojo patirtį misijose.

– Kokią žinią savo naująja knyga norite perduoti skaitytojams?

– Žmogus privalo aukotis – padėti silpnesniam, skurdesniam, mažesniam, labiau nuskriaustam. Sprendžiantis vien tik savo problemas žmogus jas tik daugins ir galų gale sužlugds nuo savo paties egoizmo. Dar šiame romane ne paskutinėje vietoje yra atgaila, juk pagrindinis veikėjas vyksta ne ko kito, o atgailauti.

Afganistanas, jo įsitikinimu, pati geriausia vieta atgailai, nes tavęs šiame krašte niekas nepasigailės. Na, gal nebent Dievas.

– „Afganistano daktaras“ – kokia tai knyga, kodėl ją verta skaityti? Suintriguokite.

– Visų pirma, tai nėra lengvas skaitalas – tai ne kelionių knyga, ne meilės romanas, ne pliažo knyga. Net nežinau, kokiam žanrui ją priskirti. Skaitytojas romane keliaus ne tik per Hindukušo kalnus, jo kišlakus, tarpeklius ir slėnius, tai kelionė, visų pirma, žmogaus sielos labirintais, dažnai nerandant jokio išėjimo. Kartu tai pasakojimas ir apie sunkiai sergančio gydytojo atgailą. Stengiausi atskleisti afganistaniečių mentalitetą, parodyti ir gal kažkiek pateisinti jų žiaurų elgesį mums neįprastose situacijose. Taip pat knygoje priešais pastatomi Rytai ir Vakariai, krikščionybė ir islamas. Manau, tai man nebūtinai pavyko, nes gaunu daug ir gerų, įkvepiančių tolimesniams rašymui atsiliepimų apie šią knygą.

– Kaip savyje suderinate tris, atrodo, visiškai skirtingus žmones: daktarą, karį ir rašytoją?

– Karo medicina, gydymas ir kūrybinis rašytojo darbas, atrodo, gana tolimos sritys. Tačiau jos tolimos tik iš pirmo žvilgsnio. Sakoma, kad gydymas – meniškiausias iš visų menų. Kita vertus, šiuolaikinis gydymas vis labiau

grindžiamas algoritmais ir schemomis, kur nebelieka vietos nei vaizduotei, nei improvizacijai – taigi, ir kūrybiškumui.

Džiaugiuosi, kad esu gydytojas, tačiau kūryba man tapo svarbesnė už gydytojo darbą. Už ją man labiau rūpi tik šeima ir skaitymas, kuris ir paskatino mane rašyti. Sakoma, kad žmogus yra tai, ką jis skaito, o neskaitantis gerų knygų prilygsta nemokančiam skaityti. Jei turėčiau pakankamai lėšų pragyvenimui, nebedirbčiau, atsidėčiau vien kūrybai ir skaitymui, nes turiu per 5000 knygų biblioteką.

– Palyginkite Lietuvą ir Afganistaną.

– Didžiausias skirtumas kraštovaizdyje, kuris Afganistane primena mėnulį. Taip pat į akis krinta visur esantis skurdas, ypač ryškus ligoninėse ir mokyklose.

Didžiuliai mentaliteto skirtumai egzistuoja tokiose skurdžiose provincijose kaip Goras, ypač kaimuose, kur šiuo metu galioja šariato įstatymai ir teismai.

Panašumas yra tas, kad nepaisant visų skirtumų, žmonės nori, stengiasi gyventi geriau, išsivaduoti iš skurdo, turėti teisę į gydymą ir mokslą.

– Ar turite laisvo laiko (kai nerašote ir nedirbate savo tiesioginio darbo)? Ką tada veikiate?

– Visą negausų laisvalaikį skiriu teatrui ir kinui, kuriuos lankome visa šeima, kelių interneto svetainių administravimui, sodybos Vištytyje priežiūrai. Per atostogas, kai džiugina geras oras, dažnokai leidžiu sau ir tokią prabangą – kiaurą dieną gulėti Vištyčio ežero pakrantėje.

Šaltinis --> <http://www.santaka.info/?sidx=44622>

Projektą „Valstybė buvo, yra ir bus“ remia Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas

„Afganistano daktaras“ – knyga apie neišpajinijamus žmogaus sielos labirintus

Kristina ŽALNIERUKYNAITĖ

Iš Vištyčio kilęs karo gydytojas Vilius Kočiubaitis išleido antrąjį savo romaną. J

– Tai – antroji knyga. Kas sieja pirmąjį ir šį romaną?

– Pirmąjį romaną „Miestelis, kuris buvo Jo“ pradėjau rašyti Afganistane 2005 metais, o baigiau Lietuvoje tik 2013 metais. „Afganistano daktarą“

visai pagrįstai galima laikyti pirmojo romano tęsiniu, nes pagrindinis personažas gydytojas Vilhelmas Vėberis yra tas pats, tik knygos veiksmas perkliamas iš mažo Lietuvos miestelio į Afganistaną, Hindukušo kalnus. Tačiau pirma knyga parašyta romantizmo stiliumi, o antroje gilinamasi į žmogaus egzistenciją ir sielą. Pradžioje buvau sumanęs parašyti apsakymų rinkinį Afganistano tema, tik vėliau, pamatęs, kad atskiros istorijos ir jų pagrindu parašyti apsakymai puikiai gulasi į sudėtingesnę ir labiau intriguojančią siužetinę liniją, sumaniau parašyti romaną.

– Kaip gimsta Jūsų knygos: iš asmeninės patirties ar tai tiesiog fantazijos vaisiai?

– Asmeninės patirties čia išties nemažai, tačiau rašydamas įdedu ir vaizduotės. Visgi neįmanoma parašyti knygos apie Afganistaną ten negyvenus. Nors P. Cvirka parašė „Frank Kruk“ nė dienos nebuvęs Amerikoje. Afganistane praleidau beveik dvejus metus ir patirčių buvo įvairių – nemalonių ir skausmingų, liūdnų ir netgi traumuojančių. Todėl šioje knygoje daug autentiškų ir realių įvykių, tikrovėje sutiktų žmonių – tiek europiečių, tiek afganistaniečių. Jie „apsigyveno“ romane kitais vardais. Tik moteris netikra. Ji – išgalvota. Visi ligoninėje aprašyti įvykiai realūs, gal tik šiek tiek mano pakeisti.

Norėdamas rašyti apie Afganistaną privalėjau perprasti afganistaniečių mentalitetą, viduramžiškas tradicijas, papročius, jų elgesio ir pokalbio ypatumus. Tai nėra taip paprasta – juk jie nors ir nuoširdūs bei geranoriški, tačiau tamsūs ir beraščiai žmonės. Visgi su afganistaniečiais (ligoniais, valdininkais, mulomis, kariais, policininkais, paprastais žmonėmis, vaikais ir net moterimis) stengiausi bendrauti kiekviena proga įvairiose situacijose. Ir dabar esu įsitikinęs, kad man pavyko perprasti šiuos žmones vien dėl to, kad buvau gydytojas. Tai paskatindavo juos atsiverti, išsipasakoti, būti nuoširdžius. Dažnai bendravau su rusu Sergejumi, buvusiu rusų kariu šauktiniu, dezertyravusiu iš dalinio, kovojusiu mudžahedų pusėje, vedusiu afganistanietę, susilaukusių vaikų, užsitarnavusiu net provincijos gubernatoriaus pasitikėjimą ir iki šiol gyvenančiu Čagčarane. Gydžiau jį patį ir jo dukteris. Mačiau, kad jis nuoširdus. Vyras pripasakojo daug neįtikėtinais įdomių atsitikimų ir savo gyvenimo istorijų. Rašant gelbėjo tai, kad visas tris misijas, jų įvykius kruopščiai fiksavau dienoraštyje.

– Kodėl po knygos apie gimtąjį miestelį panorote rašyti apie

Afganistaną?

– Pirmąjį romaną „Miestelis, kuris buvo Jo“ pradėjau rašyti Afganistane. Dar išleidau 1500 puslapių dvitomę monografiją „Vištytis“. Ilgus metus rinkta medžiaga nesutilpo į dvi knygas, todėl iškart ėmiausi trečiojo ir ketvirtojo tomų. Staiga šovė mintis, kad jei neparašysiu apie Afganistaną būtent dabar, tai neparašysiu niekada. Ketinau sukurti apsakymų rinkinį ir tik įpusėjęs suvokiau, kad iš atskirų apsakymų puikiai dėliojasi žymiai sudėtingesnis romano siužetas. Tekstą parašiau neįtikėtinais greitai – per metus. Vėliau su redaktorėmis Vaiva Račiūnaite ir Vaiva Markevičiūte daug dirbome gludindami tekstą.

– Kur jau vyko naujosios knygos pristatymai ir kada planuojate pristatymą gimtajame krašte?

– Vištytyje knygos „Afganistano daktaras“ pristatymas vyks rugpjūčio 11 d., 14 val., Vištyčio regioninio parko lankytojų centre. Šis susitikimas su skaitytojais man bus pats svarbiausias. Pristatymai jau vyko Kauno įgulos karininkų ramovėje, Kauno centriniam knygynui ir „Viktorijos“ poilsiavietėje per mokytojų konferenciją. Pirmame pristatyme tikėjau daugiausia 50 žmonių, buvo 120. Taip įvyko ir knygynui. Susidomėjimas knyga didžiulis ir tai įrodo, kad rašymui sugaištas laikas nenuėjo veltui.

– Tarp šių dviejų knygų dar gimė ir du tomų monografijos „Vištytis“. Iš kur toks produktyvumas? Ar galima tikėtis daugiau romanų ir monografijos tomų?

– Tarnauju Lietuvos kariuomenėje ir dirbu Marijampolės ligoninėje. Deja, darbui ligoninėje tenka aukoti visus savaitgalius. Bet gal būtent dėl to nepaprastai branginu kiekvieną laisvą minutę. Nežiūriu televizijos, nemedžioju, nežvejoju, esu visiškai „antituristas“. Rašymui skiriu net 6 valandas per dieną.

2020-aisiais sukaks 450 metų, kai Vištyčio miesteliui buvo suteiktos Magdeburgo teisės. Šiuo metu labai intensyviai dirbu ir vis dar neprarandu vilties iki jubiliejaus parengti trečią ir ketvirtą monografijos dalis.

Kaip jau minėjau, per visas tris misijas kiekvieną vakarą rašiau dienoraštį, su fanatiškumu kruopštumu fiksuodamas viską: kasdieninius ligoninės ir

stovyklos įvykius, susitikimus su afganistaniečiais, išvykas į ligoninę ir pas patrulius. Gal kažkada visa tai dokumentinės prozos pavidalu suguls į dar vieną knygą apie Afganistaną, šįkart – apie karo gydytojo patirtį misijose.

– Kokią žinią savo naująja knyga norite perduoti skaitytojams?

– Žmogus privalo aukotis – padėti silpnesniam, skurdesniam, mažesniam, labiau nuskriaustam. Sprendžiantis vien tik savo problemas žmogus jas tik daugins ir galų gale sužlugds nuo savo paties egoizmo. Dar šiame romane ne paskutinėje vietoje yra atgaila, juk pagrindinis veikėjas vyksta ne ko kito, o atgailauti. Afganistanas, jo įsitikinimu, pati geriausia vieta atgailai, nes tavęs šiame krašte niekas nepasigailės. Na, gal nebent Dievas.

– „Afganistano daktaras“ – kokia tai knyga, kodėl ją verta skaityti? Suintriguokite.

– Visų pirma, tai nėra lengvas skaitalas – tai ne kelionių knyga, ne meilės romanas, ne pliažo knyga. Net nežinau, kokiam žanrui ją priskirti. Skaitytojas romane keliaus ne tik per Hindukušo kalnus, jo kišlakus, tarpeklius ir slėnius, tai kelionė, visų pirma, žmogaus sielos labirintais, dažnai nerandant jokio išėjimo. Kartu tai pasakojimas ir apie sunkiai sergančio gydytojo atgailą. Stengiausi atskleisti afganistaniečių mentalitetą, parodyti ir gal kažkiek pateisinti jų žiaurų elgesį mums neįprastose situacijose. Taip pat knygoje priešais pastatomi Rytai ir Vakarai, krikščionybė ir islamas. Manau, tai man neblogai pavyko, nes gaunu daug ir gerų, įkvepiančių tolimesniam rašymui atsiliepimų apie šią knygą.

– Kaip savyje suderinate tris, atrodo, visiškai skirtingus žmones: daktarą, karį ir rašytoją?

– Karo medicina, gydymas ir kūrybinis rašytojo darbas, atrodo, gana tolimos sritys. Tačiau jos tolimos tik iš pirmo žvilgsnio. Sakoma, kad gydymas – meniškiausias iš visų menų. Kita vertus, šiuolaikinis gydymas vis labiau grindžiamas algoritmais ir schemomis, kur nebelieka vietos nei vaizduotei, nei improvizacijai – taigi, ir kūrybiškumui.

Džiaugiuosi, kad esu gydytojas, tačiau kūryba man tapo svarbesnė už gydytojo darbą. Už ją man labiau rūpi tik šeima ir skaitymas, kuris ir

paskatino mane rašyti. Sakoma, kad žmogus yra tai, ką jis skaito, o neskaitantis gerų knygų prilygsta nemokančiam skaityti. Jei turėčiau pakankamai lėšų pragyvenimui, nebedirbčiau, atsidėčiau vien kūrybai ir skaitymui, nes turiu per 5000 knygų biblioteką.

– Palyginkite Lietuvą ir Afganistaną.

– Didžiausias skirtumas kraštovaizdyje, kuris Afganistane primena mėnulį. Taip pat į akis krinta visur esantis skurdas, ypač ryškus ligoninėse ir mokyklose. Didžiuliai mentaliteto skirtumai egzistuoja tokiose skurdžiose provincijose kaip Goras, ypač kaimuose, kur šiuo metu galioja šariato įstatymai ir teismai.

Panašumas yra tas, kad nepaisant visų skirtumų, žmonės nori, stengiasi gyventi geriau, išsivaduoti iš skurdo, turėti teisę į gydymą ir mokslą.

– Ar turite laisvo laiko (kai nerašote ir nedirbate savo tiesioginio darbo)? Ką tada veikiate?

– Visą negausų laisvalaikį skiriu teatrui ir kinui, kuriuos lankome visa šeima, kelių interneto svetainių administravimui, sodybos Vištytyje priežiūrai. Per atostogas, kai džiugina geras oras, dažnokai leidžiu sau ir tokią prabangą – kiaurą dieną gulėti Vištyčio ežero pakrantėje.

Projektą „Valstybė buvo, yra ir bus“ remia Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas